

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO

Rzeszów, dnia 6 marca 2024 r.

Poz. 1388

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR P-II.4131.2.86.2024 WOJEWODY PODKARPACKIEGO

z dnia 29 lutego 2024 r.

Na podstawie art. 85, 86 i 91 ust. 1 oraz art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r. poz.40) w związku z art.50 ust.6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2023 r. poz.901 z późn.zm.)

STWIERDZAM NIEWAŻNOŚĆ

-§ 1 uchwały Nr LXXVII/99/2024 Rady Gminy Radymno z dnia 31 stycznia 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zasad zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze, lecznicze, pomocy pieniężnej lub w naturze przyznanej pod warunkiem zwrotu, pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie oraz sprawowanie pogrzebu, w części dotyczącej brzmienia ust.5 w § 1 uchwały Nr XXIII/2/09 Rady Gminy Radymno z dnia 11 lutego 2009 r., w zakresie sformułowania „do 15 każdego miesiąca następującego po miesiącu, w którym były świadczone usługi”.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 31 stycznia 2024 r. Rada Gminy Radymno podjęła uchwałę Nr LXXVII/99/2024 Rady Gminy Radymno z dnia 31 stycznia 2024 r. zmieniającej uchwałę w sprawie zasad zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze, lecznicze, pomocy pieniężnej lub w naturze przyznanej pod warunkiem zwrotu, pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie oraz sprawowanie pogrzebu. Organ nadzoru otrzymał tą uchwałę w dniu 9 lutego 2024 r.

Przedmiotowa uchwała została podjęta na podstawie art.50 ust.6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Przepis ten wskazuje, że rada gminy określa, w drodze uchwały, szczególne warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczególne warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania

Rada Gminy Radymno w § 1 badanej przez organ nadzoru uchwały ustaliła brzmienie m.in. ust.5 w § 1 uchwały nr XXIII/2/09 Rady Gminy Radymno z dnia 11 lutego 2009 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na usługi opiekuńcze, lecznicze, pomocy pieniężnej lub w naturze przyznanej pod warunkiem zwrotu, pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie oraz sprawowanie pogrzebu, w zapisie „ 5. Opłaty za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi wnosi się do 15 dnia każdego miesiąca następującego po miesiącu w którym były świadczone usługi do kasy Urzędu Gminy Radymno lub na rachunek bankowy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radymnie.”.

Kwestionowany przez organ nadzoru zapis zakwalifikowany został jako przekroczenie delegacji ustawowej i ma wpływ na ocenę legalności ocenianego uregulowania bowiem jest istotnym naruszeniem prawa skutkującym stwierdzeniem nieważności. Przytoczony wyżej przepis upoważniający radę do podjęcia badanej uchwały zawiera ramy prawne, które legitymują organ stanowiący gminy do podjęcia niniejszej uchwały, ale nie zawierają umocowania do określania terminu pobierania objętych dyspozycją ustawową opłat.

Wszelkie odstępstwa od określonego katalogiem sformułowanym w przepisie ustawowym treści uchwały przesądzają o naruszeniu przepisu upoważniającego, jak i konstytucyjnej zasady praworządności w zakresie legalności aktu prawa miejscowego, co stanowi istotne naruszenie prawa i obliguje organ nadzoru do wyeliminowania wadliwych zapisów z obrotu prawnego. Rada gminy nie ma prawa do stanowienia w akcie prawa miejscowego zapisów regulujących inne kwestie niż objęte przedmiotem regulacji ustawowej. Stanowisko organu nadzoru w tej mierze potwierdza ugruntowana linia orzecznicza sądów administracyjnych (wyroki: NSA z dnia 8.11.2012 r. sygn. akt II OSK 2012/12, WSA w Poznaniu z dnia 23.10.2013 r. sygn. akt IV SA/Po 748/13, WSA w Szczecinie z dnia 18.04.2013 r. sygn. akt II SA/Sz 238/13).

W tym miejscu należy powołać się na zasadę praworządności wynikającą z art.7 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. Konstytucja RP (Dz.U. Nr 78, poz.483 ze zm.), wg której organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Nie ulega wątpliwości, że organem takim jest rada gminy, a zatem wszelkie jej działania muszą znaleźć oparcie w konkretnych regulacjach prawnych, przyznających jej określone kompetencje, których winna się ściśle trzymać. Oznacza to, że każde działanie rady gminy musi mieć konkretną podstawę prawną upoważniającą ją do tego, czyli upoważnienie, którego granic nie może przekraczać. Działanie organu władzy bez wyraźnej podstawy prawnej bądź też z przekroczeniem wyrażonego w ustawie umocowania do dokonania określonych czynności nie może być uznane za legalne. W funkcjonowaniu organu jednostki samorządu terytorialnego jako organu władzy publicznej niewystarczającym jest więc poprzestanie na stwierdzeniu, że dozwolone jest to co nie jest zakazane, lecz należy stosować regułę, iż dozwolone jest tylko to, co prawo wyraźnie przewiduje (wyrok WSA w Gdańsku z 17.11.2013 r. sygn. akt III SA/Gd 583/13).

Prezentowane w niniejszym rozstrzygnięciu stanowisko organu nadzoru znajduje potwierdzenie w aktualnej linii orzeczniczej sądów administracyjnych (wyrok WSA w Olsztynie z dnia 12 lutego 2019 r. sygn. akt II SA/Ol 8/19).

Wobec powyższego wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego w zakresie jak na wstępie jest konieczne i uzasadnione.

Należy ponadto zauważyć, że usunięcie z treści w/w uchwały kwestionowanego niniejszym rozstrzygnięciem zapisu nie powoduje, że uchwała wskazana na wstępie nie może być realizowana zgodnie z celem jej podjęcia.

Dodatkowo organ nadzoru zauważa, że przy redagowaniu zapisów uchwał prawa miejscowego organ stanowiący winien stosować reguły sformułowane w Rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283 z późn.zm.). W myśl § 143 w/w rozporządzenia „Do projektów aktów prawa miejscowego stosuje się odpowiednio zasady wyrażone w dziale VI, z wyjątkiem § 141, w dziale V, z wyjątkiem § 132, w dziale I w rozdziałach 1-7 i w dziale II, a do przepisów porządkowych - również w dziale I w rozdziale 9, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej”, w tym zasady redagowania przepisów a także oznaczania przepisów uchwały oraz ich systematyzacji, dzięki czemu zapisy uchwały będą czytelne i zrozumiałe a dokonywane zmiany łatwiejsze do stosowania .

Na rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie ul Kraszewskiego 4 A za pośrednictwem Wojewody Podkarpackiego w terminie 30 dnia od daty jego otrzymania.

z up. WOJEWODY PODKARPACKIEGO

Małgorzata Wąsacz
Zastępca Dyrektora Wydziału Prawnego i Nadzoru